

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyně Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobce: **F. T.**
zastoupen Mgr. Luděk Hruškou, advokátem
sídlem 741 01 Nový Jičín, K Nemocnici 168/18

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem 128 01 Praha 2, Na Poříčním právu 376/1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 10. 2022 č. j. MPSV-2022/176099-923, ve věci příspěvku na péči

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 10. 2022 č. j. MPSV-2022/176099-923 **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na nákladech řízení částku 2 600 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a rozhodnutí Úřadu práce České

Shodu s prvopisem potvrzuje I. M.

republiky – krajské pobočky v Ostravě ze dne 11. 7. 2022 č. j. 25904/2022/KOP potvrzeno. Rozhodnutím úřadu práce byl žalobci přiznán příspěvek na péči ve výši 4 400,- Kč měsíčně od prosince 2021. Žalobce namítal, že byl v předcházejícím řízení i předmětným rozhodnutím žalovaného zkrácen na svých právech, považuje rozhodnutí žalovaného za vadné, nezákonné a nesprávné a žalovaný dle něj v předchozím řízení porušil: § 8 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, § 2 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, neboť správní orgán nepostupoval v souladu s právním řádem České republiky, § 2 odst. 4 správního řádu, jelikož přijaté řešení neodpovídá okolnostem daného případu, § 3 a § 50 odst. 2, odst. 3 správního řádu, protože správní orgán nezjistil řádně skutkový stav, § 68 odst. 3, jelikož se správní orgán nevypořádal se všemi námitkami a § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb. Odvolací správní orgán dospěl ke shodnému závěru jako prvostupňový správní orgán, že nezvládá celkem 6 základních životních potřeb a to: mobilitu, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, péči o zdraví, osobní aktivity a péči o domácnost. Další základní životní potřeby, na které poukazoval, že nezvládá, a to orientaci, komunikaci, výkon fyziologické potřeby odvolací správní orgán nezohlednil a nedošel k závěru, že by tato kritéria splňoval. Uvedl, že se závěry posudkové komise, která stejně jako posudkový lékař v řízení prvního stupně, nezohlednila všechny skutečnosti. Posudek posudkové komise je rozporný, vykazuje vady, neobsahuje řádné a náležité zdůvodnění svých závěrů, posudková komise se nevypořádala se všemi rozhodnými skutečnostmi, s jeho námitkami, své závěry jednoznačně a konkrétně nezdůvodnila. Posudek je pouze jakýsi kompilát spisové dokumentace, který neobsahuje žádné vlastní závěry, nehodnotí předchozí posudek posudkového lékaře a nesplňuje kritéria přesvědčivosti a úplnosti posudku. Tento posudek také není řádně odůvodněn – z jakých důvodů oblast orientace, komunikace a zejména výkonu fyziologické potřeby nebyla pro přiznání příspěvku zohledněna. Žalovaný pouze formálně převzal závěry posudkové komise, aniž by se jimi podrobněji zabýval, čímž rovněž nenaplnil požadavky kladené na něj judikaturou. Ze shora uvedených důvodů považuje žalobce rozhodnutí za nepřezkoumatelné, neboť spočívá v nedostatku důvodů dle ustanovení § 78 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního, ale také vadě řízení ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního, protože skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění. Žalobce uvedl, že nezvládá životní potřeby minimálně v 7 oblastech životních potřeb.

2. V posudku posudkové komise je dle žalobce mj. uvedeno, že u fyziologické potřeby se považuje za neschopnost výkonu fyziologické potřeby inkontinence moči, stolice, osoba není schopna si vyměnit absorpční pomůcky a očistit se atd. V závěru pak posudková komise uvádí, že z dokumentace vyplývá, že si je schopen inkontinenční pomůcky měnit, očistu je schopen si provádět. Takové závěry však nemají oporu v provedeném dokazování. Ze spisové dokumentace (sociálního šetření) vyplývá, že očistu po fyziologické potřebě nezvládá, má únik moči i stolice, o kterých vůbec neví a tyto skutečnosti zjistí až pečující osoba podle silného zápachu. Ve zprávě obvodního lékaře bylo také doloženo, že je urinárně inkontinentní. I závěry posudkové komise, že inkontinenční pomůcky si je sám schopen měnit ze spisu nevyplývají, a pokud posudková komise činí závěr, že daná skutečnost ze spisu vyplývá, pak se zcela jistě jedná o starou zprávu. Sám si totiž vůbec neuvědomuje, že by jakékoliv inkontinenční pomůcky měl užívat. Pokud mu možnost užití inkontinenční pomůcky pečující osoba nastíní, nechápe, proč by je měl používat a neuvědomuje si tedy vůbec potřebu jejich užití. Neví a neuvědomuje si, že má únik moči či stolice. Pokud je v

protokolu o sociálním šetření uvedeno, že inkontinenční pomůcky odmítá, tak se jednalo o zjednodušení obsahové části záznamu, kterou uváděla pečující osoba, ale platí shora uvedené. Při sociálním šetření však nebyl konfrontován s tím, zda si umí nebo neumí vyměnit takové pomůcky, nebyl na to dotázán ani on, ani rodinní příslušníci, kteří byli šetření přítomni. Pokud potřebuje pomoc při oblékání, včetně spodního prádla, pak z toho implicitně a logicky vyplývá, že nebyl a není schopen takové pomůcky užívat na příkaz ošetřující osoby. Kritérium fyziologické potřeby je bez dalšího naplněno a posudková komise i stran shromážděné dokumentace toto hledisko nezohlednila, resp. vytrhla z kontextu pouze věci, které se buď nezakládají na pravdě, nebo nezohlednila všechny okolnosti. Posudková komise ačkoliv měla přihlídnout zejména k sociálnímu šetření, zejména pak šetření MPSV, a to pro počet nezvládnutých základních životních potřeb, neučinila tak řádně. Nezohlednila také řádně zprávu ošetřujícího lékaře MUDr. Š. Posudková komise se ve svém posudku dále nezabývala a nezohlednila zprávu ošetřujícího neurologa, který komisi doporučil přehodnotit přiznaný příspěvek na péči (zpráva MUDr. D. ze dne 9. 8. 2022), když se seznámil se závěry rozhodnutí prvostupňového správního orgánu. Naplnění kritéria fyziologické potřeby (včas používat WC, provést očistu, používat hygienické pomůcky) jako kritérium, které nezvládá, plyne jak ze sociálního šetření, tak např. ze skutečnosti, že byly předepsány inkontinenční pomůcky.

3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. V písemném vyjádření shrnul průběh správního řízení, citoval příslušnou právní úpravu a závěry napadeného rozhodnutí. Dále mimo jiné uvedl, že mezi nálezy, které měla PK MPSV při vypracování posudku k dispozici byl i nález neurologa MUDr. D. ze dne 9. 8. 2022, ve kterém je uvedeno, že je žalobce při vědomí, psychomotorické tempo má mírně zpomaleno, je orientovaný osobou, dnes věkem a místem, bez dysartrie, fatické poruchy, pokynům vyhoví, horní končetiny: stav po amputaci 4. prstu levé horní končetiny, hybnost a síla ve stisku, lokti v normě, taxe cílená, diadochokinéza horních končetin správná, dolní končetiny: hybnost a síla v normě, Romberg III. s nepatrnou oscilací, chůze I. antalgická zleva (koxartróza) s oporou jedné francouzské hole, aktuální hodnota v testu MMSE 20 bodů z 30, což odpovídá mírné poruše kognitivních funkcí, a to opakovaně. Žalobci byl doporučen trénink kognice (křížovky, sudoku), pohybová aktivita je limitována koxalgiemi (stav po TEP kyčle vlevo). U žalobce dle žalovaného nejde o zdravotní stav, který by mu znemožňoval výkon fyziologické potřeby zvládat. V dokumentaci žalobce je uvedeno, že žalobce trpí močovou inkontinencí, nikoli inkontinencí stolice. S ohledem na to, že dle vyšetření neurologa žalobce nemá funkční ztrátu úchopové schopnosti obou rukou, která by mu znemožňovala měnit absorpční pomůcky či provést očistu, jeho chůze je antalgická s oporou jedné či dvou francouzských holí, takže je schopen použití WC, je orientovaný, jde u něj pouze o lehkou poruchu kognitivních funkcí, tzn., že u něj nejde o těžké duševní onemocnění spojené se sociální dezintegrací, protože PK v posudku uvedla, že ze zdravotnické dokumentace vyplývá, že by byl schopen si absorpční/inkontinenční pomůcky i sám měnit. Očistu je schopen provádět. Dle povedeného sociálního šetření má žalobce předepsané plenkové kalhotky, ale odmítá je použít. Na WC včas nedorazí, má únik moči i stolice, což si neuvědomuje a sám na to neupozorní. Očista je ze strany žalobce nedostatečná, tzn., že je schopen ji zvládnout, pro její zlepšení může použít vlhčený toaletní papír nebo ubrousky. V dokumentaci je uvedena pouze inkontinence moče. Žalobce je při vědomí, psychomotorické tempo má mírně zpomalené, je orientovaný osobou, dne 9. 8. 2022 i věkem a místem, bez dysartrie, faktické poruchy, pokynům vyhoví, horní končetiny: stav

po amputaci 4. prstu levé horní končetiny, hybnost a síla ve stisku, lokti v normě, taxe cílená, diadochokinéza horních končetin správná, dolní končetiny: hybnost a síla v normě, Romberg III. s nepatrnou oscilací, chůze I. antalgická zleva (koxartróza) s oporou jedné francouzské hole, aktuální hodnota v testu MMSE 20 bodů z 30, což odpovídá mírné poruše kognitivních funkcí, a to opakovaně. PK MPSV tedy k informacím ze sociálního šetření přihlédla, ale zároveň uvedla, že ze zdravotnické dokumentace nelze potvrdit, ale naopak vyvrátit, proto zvládání základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby nezohlednila. Manipulace s oděvem v rámci výkonu fyziologické potřeby je zahrnuta v základní životní potřebě e) oblékání a obouvání, která byla hodnocena jako nezvládaná, stejně jako základní životní potřeba f) tělesná hygiena, do které patří provádění celkové hygieny.

4. Krajský soud v souladu s ustanovením § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s., zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení, které předcházelo jeho vydání, dle skutkového a právního stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
5. Ze správních spisů zjistil krajský soud následující skutečnosti. Rozhodnutím Úřadu práce ČR, krajské pobočky v Ostravě ze dne 11. 7. 2022 č. j. 25904/2022/KOP byl žalobci přiznán příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč měsíčně od prosince 2021 s odůvodněním, že bylo provedeno sociální šetření a posouzen zdravotní stav žalobce a posudková lékařka OSSZ Nový Jičín dne 23. 6. 2022 dospěla k závěru, že žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopen zvládat 6 základních životních potřeb, a to: mobilita, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost.
6. Ze spisu plyne, že sociální šetření bylo provedeno rozhovorem se žalobcem, jeho družkou, manželkou vnuka – pečující osobou a vnukem dne 11. 1. 2022. V něm je uvedeno, že se pohybuje pomocí dvou FH. Byla mu dle pečující osoby diagnostikována Alzheimerova choroba. Má potíže s chůzí, je po operaci kyčle, potíže při vstávání z lůžka. S pomocí holí dojde na WC, nepoužívá inkontinenční pomůcky, zřejmě by je odmítl. Zcela nezvládá hygienu po WC, okolí WC bývá potřísněno, příp. nestihne včas na WC dojít. Jak bylo vypořádováno, jedna z holí byla rovněž znečištěna exkrementy. Vyžaduje pomoc při provádění ranní hygieny, vnuk musí žadatele holit. Vyvýšený sprchovací kout je opatřen židličkou a madlem, péče o nehty je s pomocí. Svršky musí mít předem připravené, neví, kde má oblečení uložené, neví, co na sebe, potíže s navlékáním ponožek, problémy s ohýbáním těla, pomoc při obouvání. Nají se i pomocí příboru, celodenní stravu i tekutiny musí mít předem připravené, z hrnku se napije, neví však, že obědval, poté žádá další jídlo. Připravovány a podávány léky pečující osobou. Je nutné na něj hovořit hlasitěji, horší sluch, dioptrické brýle. Verbálně komunikoval, avšak převážně neadekvátně. Ve svém přirozeném prostředí, tedy doma se orientuje, problémy má mimo domov, musí mít doprovod další osoby, jinak by se ztratil. Uvedl, že je pondělí (bylo úterý), neví jaký je aktuální rok, měsíc, nebyl schopen říci, ve který den mu poštovní doručovatelka nosí důchod, nevěděl, co snídal (snídal při příchodu pracovnice), věděl datum svého narození, s nápovědou uvedl správně svůj věk, věděl, že je v Petřvaldu, nejistě uvedl číslo popisné domu. Podepíše se. Není schopen hospodařit s penězi (myslí si, že má důchod 600 Kč). Neví o tom, že je rozvedený, nevzpomněl si na dceru, žije s družkou 40 let, nevzpomněl si na její příjmení, péči zajišťuje manželka vnuka. Neumí zapnout televizi, nevnímá sledované, není schopen se věnovat přiměřeným aktivitám, není schopen vyřizovat své osobní záležitosti. Není schopen se

zapojit do chodu domácnosti, není schopen obsluhovat telefon. Ložnice je opatřena zápěrným madlem.

7. Proti rozhodnutí Úřadu práce – krajské pobočky v Ostravě, podal žalobce odvolání, o němž rozhodl žalovaný nyní žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 3. 10. 2022 č. j. MPSV-2022/176099-923. V odvolání žalobce namítal, že splňuje III. stupeň – těžká závislost. Žalobce vedle 6 základních životních potřeb nezvládá i další, které nebyly při rozhodování úřadu práce zohledněny. U základní životní potřeby orientace nezvládá kritéria uvedená pod písm. b), c), d) a e) (mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se osobou, časem a místem, orientovat se v přirozeném sociálním prostředí, orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat). Trpí Alzheimerovou chorobou. Ta se projevuje se úplnou ztrátou paměti, nepamatuje si žádné skutečnosti, ani ty, které proběhly před několika minutami, nezvládá žádné běžné úkoly a činnosti, má problémy s komunikací a mluvou, často neví, co chce vyjádřit, běžné jsou také změny nálad, někdy bývá až agresivní, nemá žádný racionální úsudek. Vůbec se neorientuje v čase, neví jaký je rok, měsíc, ví jen, kterého roku se narodil, nevzpomíná si na den ani měsíc, místem se neorientuje vůbec, bývá zmatený i ve své domácnosti, stále něco či někoho hledá a v domě tzv. „bloudí“. Neumí se orientovat ani v obvyklých životních situacích a reagovat v nich, opakuje dokola stejné fráze a stejné dotazy. I když má napsány skutečnosti na papíře, není schopen pochopit význam psaného textu. Pokud si čte časopis, může jej číst dokola celý měsíc a neuvědomuje si, co obsahuje ani ihned po přečtení. Ani kritéria fyziologické potřeby nenaplnuje a není jich schopen. Mnohokrát není schopen včas užít WC při potřebě močení. Několikrát týdně je pomočený a potřebuje převléct. Někdy neudrží stolicí. Velmi často neumí provést řádnou očistu po stolici a vyžaduje následnou hygienu, která je vždy nutná s pomocí. Ani neví, že neprovedl řádnou očistu. Nechce, neumí a neuvědomuje si, že musí užívat hygienické pomůcky. Není schopen zvládat minimálně několik kritérií v rámci orientace, resp. v rámci vykonávání fyziologických potřeb, které nebyly v řízení o přiznání příspěvku na péči vůbec zohledněny a žadateli tak měla být přiznána těžká závislost ve III. stupni. Není schopen přijímat a pochopit obsah sdělovaných zpráv, vzhledem ke své diagnóze si je nezapamatuje. Především neumí používat běžné komunikační prostředky. Žalobce v odvolání požadoval nový posudek a nové sociální šetření.
8. V odvolacím řízení žalovaný provedl dne 5. 8. 2022 nové sociální šetření. V záznamu ze sociálního šetření je k základní životní potřebě orientace uvedeno, že žalobce používá brýle na krátkozrakost, má zhoršený sluch, na položené otázky se snažil odpovídat, ale nechápal smysl prováděného sociálního šetření a často odpovídal neadekvátně. Na dotaz jaký je měsíc odpověděl, že únor, prezident – Beneš, zda ráno snídal, odpověděl, že ano, ale co, nevěděl. Dle sdělení rodiny nesnídal vůbec. Na otázku, zda má děti, odpověděl, že ne. Přitom má dceru. Uvedl, že bydlí v Petřvaldě, ale číslo domu nevěděl. Na dotaz, kdo s ním bydlí v domě, uvedl, že babička, vnuk H., ale nezl. dceru vnuka neuvedl, a u manželky vnuka si na jméno nevzpomněl, pouze ukazoval prstem „ta“. V domě se orientuje. Zvažovali omezení ve svéprávnosti, ale v jeho věku 91 let, již o to žádat nebudou. Nikam nechodí, a je pod neustálým dohledem rodiny. Na noc musí zamykat dům, jelikož má žalobce pocit, že někdo zvoní nebo slyší hlasy, mají obavu, aby dům svévolně neopustil. K základní životní potřebě komunikace bylo sděleno, že se na žalobce musí mluvit hlasitěji, na položené otázky se snažil odpovídat – spíše neadekvátně nebo řekl, že neví, ale bylo mu rozumět. Mobilní telefon neumí používat. V minulosti pracoval i na počítači. V současnosti není schopen si pustit televizi, rádio. Čte bulvární tisk, ale při dotazu, co čte, nedokáže odpovědět, je schopen

podpisu, delší text již nenapíše. Ke stravování se podává, že pečující osoba chystá snídani – většinou toustový chléb se šunkou nebo sýrem, uvaří čaj. Naservíruje před žadatele, který je schopen si nožem ukrojit toustový chléb na menší kousky. Sám se nají, napije, oběd jí lžící a vidličkou. Maso je schopen si ukrojit. Obědy i večere chystá pečující osoba. Používá 2 francouzské hole, proto jídlo ani pití nepřenáší. Sám si jídlo nevezme, nenapadne ho to. Pokud je jídlo přichystané na stole, je schopen veškeré jídlo sníst. Musí být hlídán, jelikož si neuvědomuje, kolik toho snědl a poté zvrací. Dietu nemá. Musí se mu připomínat a podávat pití, jelikož nedodržuje pitný režim. K základní životní potřebě výkon fyziologické potřeby – má předepsané plenkové kalhotky, ale odmítá je použít. Na WC zpravidla včas nedojde, má únik moči i stolice, což si neuvědomuje a sám na to neupozorní. Mnohdy únik moči i stolice zjistí pečující osoba podle zápachu. Stává se, že stolice bývá i na zemi vedle WC. Očista po WC ze strany žadatele je nedostatečná. Rovněž se stává při převozu na lékařská vyšetření, že dochází k úniku moči i stolice v autě, i přesto, že je upozorněn před odjezdem na vykonání potřeby.

9. V rámci odvolacího řízení byl také vypracován posudek PK MPSV ČR v Ostravě dne 7. 9. 2022. Posudková komise dospěla k závěru, že k datu 20. 12. 2021, k datu vydání napadeného rozhodnutí i k datu jednání PK jde o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona č. 108/2006 Sb., ve znění zákona č. 366/2011 Sb., považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat šest základních životních potřeb a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby. Žalobce není schopen zvládat základní životní potřeby: a) mobilita, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity a j) péče o domácnost. Posudková komise hodnotila shodně s lékařem OSSZ. K námitkám v odvolání posudková komise uvedla, že dle nově přiložené lékařské zprávy neurologa MUDr. D. M. ze dne 9. 8. 2022, Obj. - při vědomí, PMT mírně zpomaleno, orientován osobou, dnes věkem a místem ...bez dysartrie, fatické poruchy, pokynům vyhoví... horní končetiny: stav po amputaci 4. prstu levé horní končetiny, hybnost a síla ve stisku, lokti v normě, taxe cílená, diadochokinéza horních končetin správná, dolní končetiny: hybnost a síla v normě, Romberg III. s nepatrnou oscilací, chůze I. antalgická zleva (koxartróza) s oporou jedné francouzské hole. Aktuálně – MMSE 20/30 bodů, (pouze mírná porucha kognitivních funkcí, a to opakovaně při vyš.). Doporučen byl trénink kognice (křížovky, rébusy, sudoku), pohybová aktivita je limitována koxalgiemi (stav po TEP kyčle vlevo). Dle sociálního šetření je schopen na zahradě ujit 30 m za pomoci 2 FH, používá brýle na krátkozrakost, má zhoršený sluch, předepsané plenkové kalhoty, ale odmítá je použít. Očista po WC ze strany žadatele je nedostatečná. Dle sdělení rodiny v domě se orientuje. Čte tisk, je schopen podpisu... Stran orientace se posudkově hodnotí jen ve známém – domácím, či přesněji „sociálně známém prostředí“, kde se dotyčná posuzovaná osoba pohybuje. Dle sdělení rodiny v domě se orientuje. Není nevidomost, těžká slabozrakost nebo hluchota či těžká nedoslýchavost. Není závažné psychotické postižení se sociální dezintegrací, závažný kognitivní deficit. Dle nově přiložené lékařské zprávy, neurologa Obj. - při vědomí, PMT mírně zpomaleno, orientován osobou, dnes věkem a místem... bez dysartrie, fatické poruchy, pokynům vyhoví... Aktuálně – MMSE 20/30 bodů (pouze mírná porucha, a to opakovaně a dlouhodobě při vyšetřeních). Vždy je také třeba zohlednit věk žadatele. PK nezohledňuje. Stran komunikace posudková komise konstatovala, že není fatická porucha ani není narušena fonace, těžká porucha artikulace, není zaznamenáno významné tagování v řečovém projevu. Z klin. dg. pak není obrna

vratných nervů, tracheostomie, kanylace s poruchami fonace – tj. řeči. Nejde o střední či těžkou mentální retardaci nebo demenci, či jiná těžká psychická postižení. Není ztráta verbální či nonverbální komunikace, funkční ztráta obou horních končetin, nevidomost či těžká slabozrakost i přes korekční kompen. pomůcky, taktéž ani hluchota či těžká nedoslýchavost přes kompensaci sluchadly. Dle neurologa MUDr. D. M. ze dne 9. 8. 2022 Obj. bez dysartrie, fatické poruchy, pokynům vyhoví ... Doporučen trénink kognice (křížovky, rébusy, sudoku), dané koreluje s MMSE 20. Je třeba zohlednit i věk daného žadatele. Nezohledněno. Stran výkonu fyziologické potřeby posudková komise uvedla, že za neschopnost výkonu fyziolog. potřeby se považuje inkontinence moče nebo stolice nebo ošetřování stomií, pokud osoba není schopna si vyměnit absorpční pomůcky a očistit se, nebo retence moči a stolice, pokud osoba sama nezvládne se vyprázdnit cévkováním či s využitím projímadel, klyzmatu. Dále též při anatomické nebo funkční ztrátě úchopové schopnosti obou rukou, při anatomické nebo funkční ztrátě jedné nebo obou dolních končetin a též i při těžkém duševním onemocnění spojeném se sociální dezintegrací. Dle sociálního šetření – na zahradě je schopen ujit cca 30 m za pomoci 2 FH, inkontinenční pomůcky sám žadatel odmítá, byly by vhodné, ze zdrav. dokumentace vyplývá, že by byl schopen si je i sám měnit. Očistu je schopen provádět. Dle neurologa není funkční ztráta úchopové schopnosti obou rukou, chůze je antalgická s oporou 1 FH. Pouze lehká porucha kognitivních funkcí. Nezohledněno. Po prozkoumání veškeré přiložené zdravotní dokumentace a lékařských zpráv, dospěla posudková komise k závěru, že námitkám nelze vyhovět. PK MPSV ČR Ostrava konstatovala, že nově přiložené lékařské zprávy nepřinášejí posudkově nové významné skutečnosti. Objektivní lékařský nálezn je dle posudkové komise v rámci s souladu s výsledkem sociálního šetření. Ve zdravotnické dokumentaci není doloženo trvalé posudkově významné zhoršení zdravotního stavu žalobce.

10. Podle ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o sociálních službách (dále jen zákon o sociálních službách), příspěvek na péči (dále jen „příspěvek“) se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu.
11. Podle ustanovení § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách, osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby, b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb, c) stupni III (těžká závislost) jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb, d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.
12. Podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách, při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.

13. Podle ustanovení § 9 odst. 4 téhož zákona, při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
14. Podle ustanovení § 9 odst. 5 téhož zákona, pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se vyhodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.
15. Podle ustanovení § 9 odst. 6 téhož zákona, bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis.
16. Krajský soud předesílá, že při rozhodování o příspěvku na péči je zásadním a rozhodujícím důkazem posudek o závislosti osoby. Správní orgány mají při posuzování žádosti o příspěvek na péči jasně stanovená pravidla a meze, ve kterých se při svém rozhodování musejí pohybovat. V rámci posuzování stupně závislosti osoby na pomoci jiné fyzické osoby správní orgány vycházejí z příslušných posudků, v nichž je stanoveno, jakou ze základních životních potřeb osoba zvládá či nikoli; správním orgánům ani soudům nepřisluší činit medicínské závěry. U posudků je pak nutné, aby vyhověly kritériím stanovených v judikatuře Nejvyššího správního soudu na jejich úplnost a přesvědčivost (viz rozsudky NSS č. j. 5 Ads 80/2016-22, č. j. 5 Ads 254/2017-27 a mnohé další). Nejvyšší správní soud rovněž setrvale judikuje, že posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Výsledkem posouzení je potom odborný posudek, který je pro správní orgán stěžejním důkazem, a na který je správní orgán při nedostatku odborné erudice odkázán. Proto je třeba klást zvýšený důraz na jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost každého takového posudku. Tyto náležitosti posudek splňuje pouze v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným účastníkem řízení, výsledkům sociálního šetření a lékařským zprávám. Své závěry musí posudková komise náležitě podložit a odůvodnit. Je nezbytné, aby posudek obsahoval vysvětlení, jakým způsobem posudková komise hodnotila veškeré posudkové podklady, které z nich považovala za relevantní, příp. z jakého důvodu se od závěrů uvedených v některých z nich odchýlila. Posuzovaný zdravotní stav potom musí být popsán dostatečně jasně a přesně, aby nevystávaly žádné další pochybnosti. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, které způsobují jeho nepřesvědčivost či neúplnost, totiž správní orgán nemůže nahradit vlastní úvahou, pro niž nemá potřebou odbornou erudici (viz např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 299/2014-25). Nenaplnění uvedených požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.
17. V souladu s § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterážto je prováděcím právním předpisem a obsahuje bližší vymezení schopnosti zvládat základní životní potřeby, posudková komise musí posoudit zvládnutí dané životní potřeby skrze dílčí aktivity vymezené pro jednotlivé

potřeby v příloze č. 1 vyhlášky (viz rozsudek NSS č. j. 4 Ads 68/2014-37). Nezvládnutí, byť jen jedné z vymezených aktivit, znamená nezvládnutí dané životní potřeby (§ 2a vyhlášky).

18. Krajský soud v posuzované věci dospěl k závěru, že řízení před správním orgánem bylo zatíženo vadou spočívající v nedostatečném zhodnocení zdravotního stavu žalobce, neboť posudek PK MPSV, z něhož žalovaný vycházel, neobsahuje předepsané hodnotící úvahy, a tudíž ani přesvědčivé posudkové závěry. Krajský soud konstatuje, že žalobní námitky žalobce se týkají sporných základních životních potřeb b) orientace, c) komunikace a g) výkon fyziologické potřeby. Podle názoru krajského soudu závěry posudku PK MPSV ve vztahu k otázkám, zda žalobce zvládá žalobou namítané základní životní potřeby nejsou úplně a přesvědčivé, což mohlo mít vliv na výši příspěvku na péči. Ze skutečností vyšlých najevo v průběhu řízení, zejména z lékařských nálezů a ze sociálního šetření, plyne, že žalobce trpí Alzheimerovou chorobou, verbálně sice komunikuje, avšak převážně neadekvátně, např. neví, jaký je den v týdnu, aktuální rok, měsíc, není schopen říci, ve který den mu doručovatelka nosí důchod, nevěděl, co snídal, neví o tom, že je rozvedený, při šetření si nevzpomněl na dceru, nevzpomněl si na příjmení své družky, s níž žije 40 let, neumí zapnout televizi, nevnímá sledované, není schopen se věnovat přiměřeným aktivitám, není schopen vyřizovat své osobní záležitosti, zapojit se do chodu domácnosti, obsluhovat telefon. Zcela nezvládá hygienu po WC, trpí inkontinencí, nestihne včas na WC dojít, okolí WC bývá potřísněno, při sociálním šetření na položené otázky se snažil odpovídat, ale nechápal smysl prováděného sociálního šetření, často odpovídal neadekvátně, uvedl, že bydlí v Petřvaldě, ale číslo domu nevěděl, nedokázal si vzpomenout ani na všechny členy domácnosti, s nimiž v domě bydlí. Nikam nechodí, je pod neustálým dohledem rodiny. Má zhoršený sluch, musí se na něj mluvit hlasitěji, na položené otázky se snažil odpovídat, ale spíše neadekvátně odpověděl. Má předepsané plenkové kalhotky, ale odmítá je použít. Na WC zpravidla včas nedojde, neuvědomuje si, že má únik moči a stolice, sám na to neupozorní, jím provedená očista po použití WC je nedostatečná.
19. Krajský soud konstatuje, že bližší vymezení životních potřeb rozhodných pro stanovení stupně závislosti na pomoci jiných osob lze nalézt v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky – vyhl. č. 505/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách. Z ust. § 2a citované vyhlášky přitom platí, že k tomu, aby bylo možno učinit závěr, že posuzovaná osoba je při zajištění některé z životních potřeb závislá na pomoci jiné osoby, postačí, pokud posuzovaná osoba nezvládá, byť jen jedinou z aktivit vyjmenovaných v této příloze. Dle názoru soudu posudková komise se dostatečně detailně nezabývala jednotlivými aktivitami dle přílohy č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb., ve vztahu k namítaným základním životním potřebám a k otázce, zda žalobce zvládá jednotlivé aktivity v přijatelném standardu a z jakých důvodů, se pak posudková komise nevyjádřila prakticky vůbec a její závěry jsou v příkrém rozporu se sociálními šetřeními. Přijatelným standardem se přitom podle § 1 odst. 4 vyhl. č. 505/2006 Sb., rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby. Podle citované přílohy č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb., se za schopnost zvládat základní životní potřebu b) orientace považuje stav, kdy osoba je schopna 1) poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, 2) mít přiměřené duševní kompetence, 3) orientovat se osobou, časem a místem, 4) orientovat se v přirozeném sociálním prostředí, 5) orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat. Jestliže se posudková komise stran základní životní potřeby orientace omezila na závěr, že se posudkově hodnotí jen ve známém – domácím, sociálně známém prostředí, kde se dotyčná

posuzovaná osoba pohybuje, že u žalobce není přítomna nevidomost, těžká slabozrakost nebo hluchota či těžká nedoslýchavost, není přítomno závažné psychotické postižení se sociální dezintegrací, závažný kognitivní deficit, jsou již tyto závěry v příkrém rozporu nejenom se sociálním šetřením, ale i s lékařským nálezem MUDr. Š. z 24. 1. 2022, v němž se konstatuje, že u žalobce dominuje porucha kognice, je prakticky dezorientován směry, jen částečně osobou, byla u něho zjištěna demence Alzheimerova choroba typu středního stupně. Závěry posudkové komise jsou nejenom neúplné v tom, že se posudková komise vůbec nezabývala jednotlivými aktivitami potřebnými ke zvládnutí uvedené základní životní potřeby b) orientace, ale v zásadě jsou tyto závěry vyloženy lživě, a to včetně tvrzení posudkové komise, že základní životní potřeba b) orientace, se posudkově hodnotí jen ve známém – domácím prostředí.

20. Aby bylo možno považovat posudek PK MPSV za přesvědčivý, musel by se řádně a podrobně vypořádat, jak se zjištěními ohledně zdravotního stavu žalobce obsaženými v lékařských nálezech a se zjištěními v rámci sociálního šetření, tak i se stanovenými posudkovými kritérii, což v posudku zcela absentuje, a to ve vztahu ke všem namítaným základním životním potřebám. Posudková komise ani nevysvětluje, zda a jak ovlivňuje, či jaký dopad má Alzheimerova choroba na schopnost žalobce zvládat jednotlivé aktivity v rámci namítaných základních životních potřeb. To se týká i základní životní potřeby c) komunikace. Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna dorozumět se a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky. Jak výše uvedeno, z lékařského nálezu MUDr. Š. plyne, že u žalobce dominuje porucha kognice, trpí demencí Alzheimerova typu, středního stupně, při sociálním šetření bylo zjištěno, že se na něj musí mluvit hlasitěji, na položené otázky se sice snažil odpovídat, ovšem spíše neadekvátně nebo řekl, že neví, není schopen si pustit televizi, rádio, nedokáže odpovědět na to, co čte, často odpovídal neadekvátně. Posudková komise se omezila toliko na závěr, že u žalobce není fatická porucha, ani není narušena fonace, těžká porucha artikulace, že u něho nebylo zaznamenáno významné tagování v řečovém projevu a že u žalobce nejde o střední či těžkou mentální retardaci nebo demenci, či jiná těžká psychická postižení a nebyla u něho zjištěna ztráta verbální či non verbální komunikace, nevidomost či těžká slabozrakost, ani hluchota či těžká nedoslýchavost, přes kompenzaci sluchadly. Uvedené závěry posudkové komise jsou zkratkovité, v rozporu s citovanými zjištěními z lékařských nálezů a sociálního šetření, jsou neúplné, nepřesvědčivé, ne-li vyloženy lživě. Posudková komise se vůbec nezabývala jednotlivými aktivitami dle přílohy č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb.
21. Jednotlivými aktivitami se posudková komise nezabývala ani při hodnocení další namítané základní životní potřeby g) výkon fyziologické potřeby. Za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se podle citované přílohy č. 1 vyhlášky považuje stav, kdy osoba je schopna 1) včas používat WC, 2) zaujmout vhodnou polohu, 3) vyprázdnit se, 4) provést očistu, 5) používat hygienické pomůcky. Posudková komise se v zásadě omezila toliko na strohý, nijak blíže odůvodněný závěr o tom, že ze zdravotní dokumentace má vyplývat, že žalobce by byl schopen si i sám měnit inkontinenční pomůcky, že je schopen očistu provádět, že je u něho přítomna pouze lehká porucha kognitivních funkcí a že u něho nebyla zjištěna funkční ztráta úchopové schopnosti obou rukou, že je chůze antalgická s oporou jedné francouzské hole. Z lékařského nálezu neurologa MUDr. D. z 9. 8. 2022, rovněž i ze sociálního šetření se přítomně podává, že u žalobce je přítomna častá inkontinence moči, občas stolice, má

předepsané plenkové kalhotky, ovšem odmítá je použít, na WC zpravidla včas nedojde, únik moči i stolice si neuvědomuje, očista po WC je z jeho strany nedostatečná.

22. V kontextu toho, že v soudní judikatuře se opakovaně zdůrazňuje, že posudkové orgány, správní orgány, musejí mít na zřeteli, že s ohledem na sociálně citlivou situaci osob závislých na pomoci jiné fyzické osoby a důležitost příspěvku jim poskytovaného, je zapotřebí postupovat při posuzování stupně závislosti osoby důkladně, považuje soud postup posudkových orgánů a žalovaného vůči žalobci nejenom s ohledem na zjištěný zdravotní stav, ale i věk za hrubě asociální, necitlivý a doslova skandální. S ohledem na skutečnosti vyšlé najevo v průběhu řízení a věk žalobce, je též logické předpokládat, že nezvládání základních životních potřeb se u něho může vyvíjet.
23. Napadené rozhodnutí bylo proto nutno zrušit pro vady řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť žalovaný vycházel z neúplného a nepřesvědčivého posouzení otázek zvládání namítaných základních životních potřeb a rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. V dalším řízení je třeba posudkové závěry posudkové komise doplnit pravdivě tak, aby z nich bylo zřejmé, z jakých důvodů žalobce ve světle citovaných posudkových kritérií zvládá či nezvládá bez pomoci jiné osoby aktivity v rámci namítaných základních životních potřeb.
24. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. a žalovanému byla uložena povinnost zaplatit žalobci k rukám jeho zástupce na nákladech řízení částku 2 600 Kč. Náklady řízení sestávají z nákladů právního zastoupení, a to z odměny za dva úkony právní služby po 1 000 Kč (dle § 7, § 9 odst. 2, § 11 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů, a to za přípravu a převzetí zastoupení a sepsí žaloby), dvou režijních paušálů po 300 Kč k uvedeným úkonům právní služby dle § 13 odst. 3 téže vyhlášky. Náklady řízení tak činí celkem 2 600 Kč a žalovaný je povinen zaplatit je v souladu s § 149 odst. 1 o. s. ř. (zákon č. 99/1963 Sb., v platném znění, aplikovaný na základě § 64 s. ř. s.) k rukám zástupce žalobce.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 28. 4. 2023

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje I. M.

USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobce: **F. T.**
zastoupen Mgr. Luděkem Hruškou, advokátem
sídlem 741 01 Nový Jičín, K Nemocnici 168/18

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem 128 01 Praha 2, Na Poříčním právu 376/1

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 10. 2022 č. j. MPSV-2022/176099-923, ve věci příspěvku na péči

takto:

Shodu s prvopisem potvrzuje I. M.

Odstavec II. výroku rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 4. 2023 č. j. 19 Ad 43/2022-45 se opravuje takto:

Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na nákladech řízení částku 3 146 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

Odůvodnění:

25. V odstavci II. výroku rozsudku krajského soudu došlo ke zřejmé chybě ve vyčíslení výše nákladů řízení.
26. Podle ust. § 54 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, předseda senátu opraví v rozsudku i bez návrhu chyby v psaní a počtech, jakož i jiné zjevné nesprávnosti. Týká-li se oprava výroku, vydá o tom opravné usnesení a může odložit vykonatelnost rozsudku do doby, dokud opravné usnesení nenabude právní moci.
27. V daném případě došlo k chybě v odstavci II. výroku rozsudku krajského soudu, jímž žalovanému byla uložena povinnost zaplatit žalobci náklady řízení, jejichž správná výše je 3 146 Kč. K nákladům řízení, které sestávají z nákladů za právní zastoupení žalobce advokátem, jak jsou tyto specifikovány v předmětném rozsudku Krajského soudu v Ostravě, nebyla připočtena 21 % DPH z částky 2 600 Kč, tj. částka 546 Kč, přičemž zástupce žalobce doložil, že je plátcem této daně. Náklady řízení tak činí celkem 3 146 Kč a žalovaný je povinen zaplatit je v souladu s § 149 odst. 1 o.s.ř. (zákona č. 99/1963 Sb., v platném znění, aplikovaný na základě § 64 s.ř.s.) k rukám zástupce žalobce. Krajský soud proto po zjištění výše uvedené nesprávnosti provedl podle § 54 odst. 4 s.ř.s. její opravu, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 07.06.2023

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně